

18. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างไส้เดือนฝอย และเชื้อรา สาเหตุโรครากอ้อยกับความสามารถในการไวต่อ

Relation Education between Nematods and Fungus Sperm Disease Root sugarcane cause of disease for the ability of the stump

อิสระ พุทธิลิมมา มนตรี เอี่ยม วิมังสา ปราณี วรเนตรสุดาทิพย์

บทคัดย่อ

สาเหตุโรคอ้อย ที่มีผลต่อความเสียหายในการไวต่ออ้อย ทำการทดลองที่แปลงเกษตรกร จังหวัดขอนแก่น และศูนย์วิจัยพืชไร่ขอนแก่น ระยะเวลาตั้งแต่ตุลาคม 2548-กันยายน 2551 โดยการสำรวจชนิด ปริมาณ และ ความเสียหายจากไส้เดือนฝอยศัตรูพืชและเชื้อราสาเหตุโรคอ้อย ในอ้อยต่อจังหวัดขอนแก่น พบไส้เดือนฝอยศัตรู อ้อย 4 ชนิดได้แก่ *Helicotylenchus* sp. *Hoplolaimus* sp. *Pratylenchus* sp. และ *Tylenchorhynchus* sp. แต่ที่สำคัญมี 2 ชนิดได้แก่ *Pratylenchus* sp. และ *Tylenchorhynchus* sp. มีความแตกต่างตามสภาพภูมิ นิเวศน์ คือ 1)ในเขตภูมิอากาศในภูมิอากาศฝน 1,000-1,200 มม. *Pratylenchus* sp. ไม่พบในชุดดินจอมพระและ มหาสารคาม เมื่อเดือนมิถุนายน และ กรกฎาคม 2549 และ *Tylenchorhynchus* sp.พบมากที่สุดเมื่อเดือน มิถุนายน 2549 ในชุดดินจอมพระ 1,910 ตัว รองลงมาในชุดดินมหาสารคาม 1,620 ตัว ในเดือนกรกฎาคม 2549 ส่วน 2)ในเขตภูมิอากาศในภูมิอากาศฝน 1,200-1,400 มม. *Pratylenchus* sp. พบมากที่สุดในเดือนมิถุนายนในชุด ดินด่านขุนทด และ *Tylenchorhynchus* sp. พบมากที่สุด ในชุดดินบ้านไผ่ เมื่อเดือนมิถุนายน และสรุปได้ว่า ไส้เดือนฝอยที่ทำให้ผลผลิตลดลงมากที่สุดคือ *Tylenchorhynchus* sp. ที่ทำให้ต้นอ้อยแคระแกรน ผลผลิตน้อยกว่า อ้อยปกติร้อยละ 38.1-57.57 ส่วน *Fusarium* spp.เมื่อทดลองในกระถางโดยการใส่เชื้อที่เลี้ยงขยายในห้องปฏิบัติการ ไม่ทำให้ผลผลิตแตกต่างกันอาจเนื่องมาจากปริมาณและความแข็งแรงของเชื้อด้า